

Meluokite mums!

Jolanta RAMONIENĖ, „Šeimos instituto“ vadovė

Sakote, jog niekada nesate prašę meluoti? Ar tikrai? Tad kodėl tiek daug netiesos – politikoje, viešojoje erdvėje, o neretai ir pačiuose artimiausiuose santykiuose?

Statistika rodo, kad auga sugyventinių skaičius ir gyvenimas susidėjęs tampa vis populiariesnis jaunimo tarpe. Demografiškai tvirtina, kad tai natūrali tendencija. O ką Jūs manote? Aš manau, kad partnerystės pasirinkimas yra labai akivaizdus pasirinkimas apgaudinėti save, savo išrinktą(-ą) ir visuomenę. Juk pasirenkama ne kurti, bet „žaisti“ šeimą. Bandoma save įtikinti, kad meilė abipusė ir tikra, tik trūksta pasirengimo, kad reikia pirmiausia vienam kitą „išbandyti“, įvertinti „tinkamumą“. Tam netgi pritaria tėvai, neva savo vaikams linkėdami geriausio! Gyvenant susimetus norima gauti tas pačias teises, kokios suteikiamos sukūrusiems šeimą, bet vengiama prisiimti asmeninius ir visuomeninius šeimos įsipareigojimus, atsakomybę. Ieškoma pateisinimų, pasitelkiant skambius laisvės, pasirinkimo, lygių galimybių, žmogaus teisių gynimo argumentus, taip iškreipiant jų esmę. Tam pataikaujama ir siekiama tai įteisinti. Mums norima įteigti, kad santuoka ir partnerystė – tai, kas skiriasi iš esmės, – turi būti pripažįstama lygiaverčiais pasirinkimais.

Gyvenimo tikrovėje matome, kad skyrybos tampa masiniu reiškiniu. Drįstu teigti, kad skyrybos visuotinai nepripažįstamos gėriu net ir tais atvejais, kai jos tampa vienintele išeitimi siekiant apginti žmogaus orumą. Kartu drįstu abejoti šio pripažinimo tikrumu, nes dažnai apsiribojama vien žodžiais. Iki šiol labai sunkiai kelią skinasi pripažinimas, jog pasirengimą santuokai ir šeimai reikia pradėti dar darželyje ir mokyklos suole. Reikiama dėmesio neteikiama ir sužadėtinų pasirengimui santuokai, neva tai nebūtina, o šeimos kūrimas pripažįstamas tik asmeniniu, bet ne vi-

suomenei reikšmingu įvykiu. Lengviau tikima mitu, jog tarpusavio santykiai gali sėkmingai susiklostyti savaime, jog imtis šeimos vairo galima be pasirengimo. Ir nesėkmės atveju labiau kaltinami kiti, o ne pripažįstama, kad meilės ir ištikimybės pažadas buvo duotas su išlygomis. Be to, neigiama, kad pasirinkimo laisvė yra susijusi su atsakomybe.

Kitas viešas melas, grindžiamas laisvo pasirinkimo ir žmogaus teisių gynimo argumentais, – abortai pagal moters norą. Dažnai meluojama teigiant, jog moteris pati, laisva valia renkasi nėštumo nutraukimą. Akys užmerkiamos prieš neginčijamą tiesą, kad žmogaus gyvybė tampa verta išsaugojimo ne tuomet, kai kažkas nusprendžia ir tai įrašo į įstatymą, bet nuo jos pradėjimo akimirkos. O kai nenorima tiesos, nebūtina stengtis kuriant pagalbos sistemą, pakanka kalbėti apie moterų gynimą bei rūpintis, kad jos turėtų teisę pasirinkti žudyti.

Tai, kad mums patinka melas, matyti ir iš to, kaip gausiai skaitome ir žiūrime tikrovę imituojančias gyvenimo istorijas, surežisuotus realybės šou ir pripažįstame, kad viešo dėmesio verti tik „žvaigždžių“ gyvenimai. Leidžiamės apgaudinėjami, kai susitaikome su žiniuose pateikiama subjektyvia nuomone ir vertinimais, o ne faktų įvardijimu ir objektyvia informacija.

Vienas ryškiausių politinio netiesos sakymo pavyzdžių yra rinkiminiai pažadai. Visai nesvarbu, ar juos dalija pavieniai politikai, ar partijos surašo rinkiminėse programose. Deja, rinkėjai neretai patiki neįmanomais įgyvendinti pažadais. Politikams tai suteikia galimybę kalbėti netiesą ir šitaip laimėti rinkimus. Atėjus laikui tuos pažadus įgyvendinti, vėl pasitelkiamas netiesos

sakymas ir visuomet randama „objektyvių“ priežasčių, trukdančių padaryti tai, kas buvo pažadėta.

Savo menku pilietiniu aktyvumu leidžiame politikams išvengti atsakomybės dėl viešai reiškiamos pozicijos. Kartais Seimo narys pasirašo po teikiamu teisės akto projektu, tačiau balsuodamas posėdžio metu susilaiko ar net balsuoja prieš. Juk tuomet pirmiausia reikėtų atsisakyti savo parašo? Kita situacija – tai politikų pasirinkimai dėl viešo „pliuso“, dėl savo įvaizdžio: tampama daugybės parlamentinių grupių, komisijų nariu, bet realiai nedalyvaujama jų veikloje, nesimama jokių konkrečių darbų, kuriuos narystė įpareigoja daryti.

Ne tik politikams, bet ir valdininkams leidžiame imituoti rūpinimąsi šeima. Šeimos politikos srityje sukurta gausybė dokumentų – strategijų, koncepcijų, įstatymų, programų, bet jų įgyvendinimas taip ir lieka popieriuje.

Pripažinkime, kad tai tik nedidelė dalis aplinkybių, kai savo pasirinkimu, dėmesio skyrimu, nutylėjimu ar abejingumu priimame melą ir leidžiame jam vešėti. Žinoma, tai lengvesnis pasirinkimas, nereikalaujantis palikti asmeninės ar šeimos komforto zonos.

O kaip yra su tiesa, kodėl ją pasirinkti sunku? Matyt, dėl to, kad tiesa neleidžia snausti, likti abejingam, plaukti pasroviui. Tiesa ragina veikti, keistis ir keisti. Tiesa nepataikauja, todėl neretai būna atmetama, pajuokiamą, bet dėl to nepraranda savo vertės. Nebėkime nuo tiesos, juk tikrąją laisvę, ne tik savo, bet ir visos tautos, pasieksime tik gyvendami tiesoje.

